

Letnji semestar, 2021/22

Projektni zadatak br. 1

POSLOVNA ETIKA U KOMPANIJ "Sun Microsystems"

IT390 - Profesionalna praksa i etika

Profesorka:

Danijela Ljubojević

Broj indeksa:

3698

Student:

Nikola Tasić

Navedite koju ste kompaniju odabrali i obrazložite svoj izbor

Kompanija koju sam odabrao za temu ovog projekta je kompanija *Sun Microsystems*. Razlog odabira je činjenica da je ovo jedna od kompanija koje su bile ispred svog vremena i zbog toga nažalost propala. *Sun* je zaslužan za razvoje mnogih fundamentalnih tehnologija koje mi danas uzimamo zdravo za gotovo i na kojima se bukvalno bazira moderan web. Takođe jedan od razloga odabira ove kompanije je činjenica da više ne postoje tako da potencijalno neki od odgovora na pitanja iz projekta mogu da budu zanimljiviji.

Predstavite njenu delatnost i pri tome objasnite

Kao što je navedeno u prvom pasusu projekta - kompanija *Sun Microsystems* više ne posluje. Ona je pe 12 godina, 27. januara 2010. godine, spojena sa kompanijom *Oracle* i velika većina inženjera koji su radili u njoj su je tada i napustili.

Sun Microsystems je u početku bila kompanija koju možemo da okarakterišemo kao i *hardware company* i *software company*. Njihova delatnost je bila konstrukcija i prodaja serverskih i *workstation* mašina koje su prodavane drugim velikim kompanijama ali su takođe za potrebe svojih mašina razvili i svoj operativni sistem baziran na UNIX-u nazvanim *Solaris*. Oni su takođe bili prvi zagovornici *opensource*-a među velikim kompanijama. Time jesu olakšavali drugima da ih kopiraju ali takođe i nametali industrijski standard. Takođe, 1995. *Sun* razvija programski jezik *Java* i tako dublje ulazi u svet softvera. Takođe, otprilike u to vreme, je počeo da vlada stav kompanije da je budućnost u umrežavanju računara. Setimo se da je to neposredno posle kreiranja WWW-a.

Predstavite istorijat kompanije

Sun je nastao kao kompjuterski projekat dizajniran od strane Andreasa Becholsheima dok je bio student na univerzitetu Stanford. Njegov računar je bilo novi tip računara - *workstation*. Ovakav računar je mnogo moćniji od PC-ja (eng. *personal computer*) koji su tada rasli po popularnosti, i dizajniran da funkcioniše umrežen. Ovakav moćan računar je bio esencijalan za zahtevna inženjerska izračunavanja i grafičke zadatke. Za razliku od prvih *workstation* računara, koji su se pojavili na tržištu godinu ranije, Andreasov računar je bio napravljen od "off-the-shelf" komponenti i time bio znatno jeftiniji.

Andreas je takođe odstupio od standardne prakse razvijanja *proprietary* operativnih sistema i odlučio da koristi *AT&T UNIX* koji je već bio dostupan i radio na mnogim različitim mašinama i tako omogio ljudima koji ga koriste da bez

problema razmenjuju podatke. Počeo je sa prodavanjem licenci za svoj računar koji je nazvao SUN (eng. *Stanford University Network*) 1981. godine.

Ultimativno, 24. februara 1982, Andreas, sa još par kolega sa *Stanford-a*, osniva kompaniju *Sun Microsystems*. Korišćenje "off-the-shelf" komponenata omogućava kompaniji da veoma brzo ode na tržište i *Sun* samo šest meseci nakon osnivanja postaje profitabilna.

Prodajom *Sun-1* i *Sun-2* mašina, *Sun* je između 1985. i 1989. godine najbrže rastuća kompanija u Sjedinjenim Američkim Državama. *Sun* postaje lider u industriji workstation računara.

Sun 1987. daje licencu *SPARC* dizajna mikroprocesora par proizvođača koji će kreirati za *Sun* procesore.

Godine 1995 James Gosling iz *Sun-a* kreira *Java* programski jezik koji će biti jedan od najvećih fokusa kompanije nadalje pa sve do samog kraja.

Do 1998. godine *Sun* je imao više od 763 miliona dolara godišnjeg prihoda.

Decembra 2001. godine zbog kraha tržišta (*dotcom bubble*) deonice kompanije padaju na 10 puta manje vrednosti od onih iz 1998. godine.

Na dalje se *Sun* fokusira na razvoj *multithreaded* procesora i na paralelne računare.

Godine 2009 je najavljena akvizicija firme od strane kompanije *Oracle* koja je realizovana 27. januara 2010.

Prestavite rukovodioca kompanije

Jedan od rukovodioca i osnivač kompanije bio je Scott McNealy. Za razliku od ostalih CEO-a IT kompanija u vreme osnivanja *Sun-a* McNealy nije dolazio iz sveta amaterskog programiranja ili hardware entuzijasta. Njegova pozadina je bila biznis. Imao je *Bachelor of Arts* iz ekonomije sa Harvarda i *Master of Business Administration* sa Stanforda.

Počeo je svoju karijeru radeći za *American Motors* gde mu je otac bio direktor marketinga. Kasnije je postao direktor proizvodnje u *Onyx Systems* koja je proizvođač UNIX sistema baziranim na mikroprocesorima. Bio je CEO *Sun-a* od 1984. do 2006. godine.

Ono što retki izvori na internetu mogu da kažu jeste da je liderstvo bilo donekle kontroverzno ali da se zasnivalo na optimizmu, smelosti i humoru. Ono što takođe može da se sazna je da to jeste bio korisno za *Sun* 90-ih godina ali ne toliko u 2000-im.

Dinamičnost i vizija Scott-a McNealy-a su bile umnogome zaslužne za ubrzan rast *Sun-a* u svojih prvih 20 godina postojanja. Kada je prvi put došao u *Sun* Scott je bio zadužen za proizvodnju ali kasnije bio zadužen i za prodaju takođe. Ovo mu je

pomoglo da dobije široko znanje o tome kako biznis funkcioniše. 1984. godine doprineo je oblikovanju budućnosti i vizije same kompanije svojom rečenicom "The network is a computer".

Pronađite na internetu primer etičkog kodeksa kompanije i predstavite ga

Koristeći archive.org možemo posetiti *Sun* [vebsajt](#) iz na primer 1998. godine i videti da oni imaju u vidu da u globalnom svetu postoji dosta međuzavisnosti različitih kompanije i da se to reflektuje na njihovu odgovornost prema drugima.

Navedite kakav je odnos kompanije prema društvenoj odgovornosti

Kao što možemo videti [ovde](#), *Sun* je pridavao dosta značaja volonterizmu zaposlenih i vraćanja nazad društvu. Imali su razvijen *Sun's Community Action Volunteer Program* koji je imao velike povlastice za zaposlene u zavisnosti od toga koliko su aktivni u društvu. Ovo je primer jedne veoma svesne firme. Saznajemo takođe da su, na primer, 1994. godine zaposleni u toku *Sun Worldwide Volunteer Week-a* dali 8700 sati za rešavanje ključnih problema u edukaciji, životnoj sredini, prehrani itd. Takođe, *Sun* konstantno beleži donacije različitim organizacijama i ima *Giving Program* koji se trudi da vrati zajednici gde god je to moguće.

U kontekstu zadovoljstva kupaca *Sun* je imao program *Quality at Sun* koji je demonstrira posvećenost kompanije da smanji nezadovoljstvo kupaca i poveća njihovu lojalnost. Ove inicijative i programi pružaju konzistentan kvalitet proizvoda i usluga vezanih za *enterprise computing*.

Predstavite etičke dileme i nedoumice sa kojima se kompanija susretala i načine njihovog rešavanja

Jedna od veoma važnih tačaka u istoriji firme je bila tužba koju su uputili *Microsoft-u* 1997. godine. Tužba je se vodila oko programskog jezika *Java* koji je bio licenciran od strane *Sun-a* *Microsoft-u* za 3,75 miliona dolara godišnje. *Sun* je posumnjao da *Microsoft* ne koristi proizvod u saglasosti sa ugovorom koji je sačinjen godinu dana ranije. Naime, u ugovoru je stajalo da sav softver koje je isporučen od stran *Microsoft-a* koristeći *Java* kompajlere koje im je pružio *Sun* moraju da prođu sertifikaciju kompatibilnosti sa svim *Sun-ovim* mašinama da bi na sebi mogli da nose *Sun-ov* logo "*Java Compatible*". Ispostavilo se da su optužbe jer bile validne i *Sun-u* je bilo isplaćeno 1,6 milijardi dolara štete.

Zaključak

Sun Microsystems je jedan divan primer kompanije koje je bila daleko ispred svog vreme i igrom slučaja propala. U biznisu kao i u mnogim stvarima bitno je biti, ne samo na pravom mestu, nego i u pravo vreme. Što se tiče moralnih načela firme, resursi koje možemo da nađemo koji govore o vremenu poslovanja firme ne ukazuju da je bilo nekih velikih prestupa i stoga možemo da zaključimo da je *Sun* jedna etički korektna firma.

Literatura

1. Sun Microsystems, Wikipedia, dostupno na: https://en.wikipedia.org/wiki/Sun_Microsystems
2. Sun Microsystems, Science Direct, dostupno na: <https://www.sciencedirect.com/topics/computer-science/sun-microsystems>
3. Case Study on Business Strategies: The Downfall of Sun Microsystems, MBA Knowledge Base, dostupno na: <https://www.mbaknol.com/management-case-studies/case-study-on-business-strategies-the-downfall-of-sun-microsystems/>
4. Sun Microsystems Inc., Company Histories, dostupno na: <https://www.company-histories.com/Sun-Microsystems-Inc-Company-History.html>
5. Scott McNealy and Sun Microsystems, IBS Case Development Centre, dostupno na: http://www.ibscdc.org/Case_Studies/Leadership%20and%20Entrepreneurship/Leadership%20and%20Entrepreneurship/Scott%20Mcnealy%20and%20Sun%20Microsystems-Leadership%20and%20Entrepreneurship-Case%20Studies.htm
6. Mr. McNealy's Leadership Style And Managerial Decisions At Sun Company, Elitetutors Lab, dostupno na: <https://elitetutorslab.com/2020/04/15/mr-mcnealys-leadership-style-and-managerial-decisions-at-sun-company/>
7. Worldwide Education & Research, Sun, dostupno na: <https://web.archive.org/web/19980215233128/http://www.sun.com/corporateoverview/>
8. Public Policy, Sun, dostupno na: <https://web.archive.org/web/19990127223419/http://www.sun.com:80/corporateoverview/policy/index.html>
9. Sun's Corporate Responsibilities, Sun, dostupno na: <https://web.archive.org/web/19980215235933/http://www.sun.com/corporateoverview/corpaffairs/index.html>
10. Sun Microsystems Inc v. Microsoft Corporation, FindLaw, dostupno na: <https://caselaw.findlaw.com/us-9th-circuit/1260682.html>

11. Sun Worldwide Volunteer Week, Sun, dostupno na:
<https://web.archive.org/web/19991013022058/http://sun.com/corporateoverview/corpaffairs/www.html>
12. Community Action Volunteer Program, Sun, dostupno na:
<https://web.archive.org/web/19990429141914/http://www.sun.com/corporateoverview/corpaffairs/CAV.html>
13. Sun Employees Get Involved in Their Communities!, Sun, dostupno na:
<https://web.archive.org/web/19980127034822/http://sun.com/corporateoverview/corpaffairs/emp.html>
14. Sun and their Employees Give a Helping Hand, Sun, dostupno na:
<https://web.archive.org/web/19980127034809/http://sun.com/corporateoverview/corpaffairs/giving.html>